

Συνέδριο στο Μουσείο Μπενάκη

Τα βιομηχανικά κτίρια ξαναπαίρνουν ζωή

Μέχρι πριν από μερικές δεκαετίες, γίνονταν μάχες για να χαρακτηριστούν ως μνημεία επιλεγμένα βιομηχανικά συγκροτήματα. Σήμερα τα πράγματα είναι σαφώς καλύτερα. Εμβληματικά κτίρια έχουν διασωθεί και αξιοποιηθεί

Ένα πολύ ενδιαφέρον συνέδριο θα πραγματοποιηθεί, τις επόμενες μέρες, στο Μουσείο Μπενάκη της οδού Πειραιώς. Τίτλος του, «Βιομηχανική κληρονομιά: αναβίωση και βιωσιμότητα». Το εν λόγω συνέδριο φιλοδοξεί να αποτυπώσει όλες τις προσεγγίσεις της βιομηχανικής κληρονομιάς στην Ελλάδα και την Κύπρο κατά την περίοδο 1980–2012. Προσεγγίσεις που ποικίλλουν, προδίδοντας το πολυεπίπεδο του αντικειμένου, αλλά και την ερευνητική εμβάθυνση που έχει επιτευχθεί στον τομέα αυτό τα τελευταία χρόνια. Στο πλαίσιο του συνεδρίου θα πραγματοποιηθεί, επίσης, έκθεση αρχιτεκτονικού έργου, που περιλαμβάνει την παρουσίαση περιορισμένου αριθμού υλοποιημένων έργων, μελετών, καθώς και σχετικών προτάσεων που ξεχώρισαν σε διαγωνισμούς. Για την όλη διοργάνωση, την ευθύνη φέρουν το ελληνικό τμήμα της Διεθνούς Επιτροπής για τη Διατήρηση της Βιομηχανικής Κληρονομιάς (TICCIH), το Ελληνικό Ινστιτούτο Αρχιτεκτονικής (ΕΙΑ), η Σχολή Αρχιτεκτόνων Μηχανικών του ΕΜΠ, τα τμήματα Αρχιτεκτόνων των πανεπιστημίων Θεσσαλονίκης, Πατρών, Θεσσαλίας, Θράκης, Κρήτης, το Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδος (ΤΕΕ) και το Επιστημονικό Τεχνικό Επιμελητήριο Κύπρου (ΕΤΕΚ).

Έρευνα, καταγραφή, αποκατάσταση

Ήταν τη δεκαετία του '80 όταν ξεκίνησαν οι συζητήσεις για την ανάδειξη του ιστορικού βιομηχανικού αποθέματος της χώρας. Σταδιακά, οι συζητήσεις αυτές άρχισαν να πληθαίνουν, να γίνονται ζωηρότερες και, στη διεξαγωγή τους, να συμμετέχουν περισσότερες ειδικότητες επιστημόνων.

01

«Βιομηχανική κληρονομιά: αναβίωση και βιωσιμότητα»

Συνέδριο: 7, 8 και 9 Ιουνίου
Έκθεση αρχιτεκτονικού έργου: 30 Μαΐου–28 Ιουλίου

* Μουσείο Μπενάκη
Πειραιώς 138 & Ανδρονίκου
Τηλ. 210.3453111. www.benaki.gr

«Βλέπουμε ότι πλέον παίρνουν και άλλες χρήσεις, γίνονται κατοικίες, γραφεία, ακόμη και παραγωγικές μονάδες»

Ηλ. Κωνσταντόπουλος

03

Προς την κατεύθυνση αυτή συνέβαλαν αφενός η παύση λειτουργίας πολλών βιοτεχνικών και βιομηχανικών μονάδων και η «ερμηνοποίηση» περιοχών ολοκληρωμένων (όπως συνέβη στον οδικό άξονα της Πειραιώς, στο Λαύριο ή στην Ελευσίνα) και αφετέρου η ενίσχυση του διεθνούς ενδιαφέροντος για την αξιοποίηση βιομηχανικών υποδομών.

Ξεκίνησαν, λοιπόν, η συστηματική έρευνα και η καταγραφή βιομηχανικών συγκροτημάτων και η αναζήτηση τρόπων συντήρησης και επανάχρησής τους, προκειμένου, εκτός των άλλων, να ανασυντεθεί το βιομηχανικό παρελθόν της χώρας. Ωστόσο, μία ολοκληρωμένη μελέτη της βιομηχανικής κληρονομιάς πρέπει να περιλαμβάνει την εξέταση όχι μόνο των υλικών και φυσικών καταλοίπων

02

01 Μουσείο Σιδηροδρόμων Ευρύχου (Κύπρος). 02 Φουγάρο, διατηρητέο βιομηχανικό συγκρότημα ΑΝΘΟΣ (Ναύπλιο) που έγινε πολιτιστικό κέντρο. 03 Σε πολιτιστικό χώρο έχει μετατραπεί και η αποθήκη 7 στο λιμάνι Θεσσαλονίκης

μιας συγκεκριμένης δραστηριότητας, αλλά και κάθε είδους πηγή που μπορεί να μαρτυρήσει επιπρόσθετα στοιχεία γι' αυτήν: βιομηχανικό τοπίο και αρχιτεκτονήματα, καταγεγραμμένα μνημεία και τεκμήρια, εργαλειακός και μηχανολογικός εξοπλισμός, αλυσίδα παραγωγής και παραγόμενα προϊόντα, αρχεία, γραπτές και προφορικές μαρτυρίες. Σήμερα διαθέτουμε πλήθος ερευνητικών δεδομένων, καθώς και εξαιρετικά δείγματα αποκαταστημένων βιομηχανικών κτιρίων. Φορείς μνήμης μιας, για πάντα, χαμένης εποχής (ενδεχομένως και τεχνολογίας) που, είθισται, μετά τις εργασίες αποκατάστασης, να μετατρέπονται είτε σε μουσεία του εαυτού τους είτε σε πολιτιστικά κέντρα. «Οχι μόνον», μας υπενθυμίζει ο πρόεδρος του ΕΙΑ, ο αν. καθηγη-

της του Πανεπιστημίου Πατρών, Ηλίας Κωνσταντόπουλος, και έχει δικίο. «Βλέπουμε ότι πλέον παίρνουν και άλλες χρήσεις, γίνονται κατοικίες, γραφεία, ακόμη και παραγωγικές μονάδες. Διότι το θέμα δεν είναι απλώς να ανακρηχθούν μνημεία οι υποδομές αυτές, αλλά να τους δώσουμε πραγματική ζωή. Οι χώροι οφείλουν να παραμένουν χρήσιμοι μέσα από την οδό της επανάχρησης». Όσο για τις δύο λέξεις-κλειδιά στον θεματικό τίτλο του συνεδρίου, ο κ. Κωνσταντόπουλος διευκρινίζει ότι «η αναβίωση και η βιωσιμότητα σχετίζονται άμεσα με τον χρόνο, εντούτοις στην έννοια της βιωσιμότητας παρεμβάλλονται και άλλες παράμετροι, όπως αυτή της αιφορίας, ενώ η αναβίωση σχετίζεται κυρίως με το πώς θα ξαναζωντανέψει ένα κτίριο».